

handlede i Landstinget af fremragende juridisk Sagkundskab og desuden med den Bemærkning, adskillige Gange gjort og gjort med Rette, at paa Forhaand er der ikke Udsigt til at kunne gøre større Ændringer i Teksten, da saadanne Ændringer vil kunne medføre uforudsete Vanskeligheder andre Steder i Teksten, som vi ikke kan overse paa Forhaand — under saadanne Vilkaar er der ikke meget andet at gøre i Folketinget end at modtage Forslagene med et høfligt Buk og en venlig Velkomst, hvis vi overhovedet vil gennemføre Lovene, og det er jo fra alle Sider erklæret paa Forhaand, at det ønskes man. Det skal derfor ikke blive mange Bemærkninger, jeg skal gøre.

Jeg vil dog sige, at det har ikke gjort noget stærkt Indtryk paa mig med Hensyn til en saadan Lovs Betimelighed og Rigtighed, naar det er blevet sagt, at den i alt væsentligt ikke er andet end en Sammenfatning af, hvad der ved Retspraksis eller Sædvane i Øjeblikket er gældende i Landet. Jeg synes ikke, at det i en Overgangstid som vor er noget særligt godt Argument for at gennemføre en Lov netop paa dette Tidspunkt. Jeg vilde næsten sige det omvendte, at ved Afvejelsen af, om en saadan Lov er betimelig, vil det væsentligst være nødvendigt at tage Hensyn til, om Loven i tilbørlig Grad er et Værn for den svage, et Bolværk mod den stærkes Overgreb, og hvor de to Parter kan ventes at være jævnbyrdige, om den da har fundet den i højere Forstand juridiske Retfærdighed.

Det er den Bevægelse, som jeg ser paa med stor Glæde og Tilfredshed, og som nu er i Udvikling, at Juraen, set som Domspraksis og set som Sædvane, mere og mere kommer bort fra at være en efter Lineal trukken Regel og mere og mere gaar over til at blive det, som jeg med stor Anerkendelse maa sige, at vor Højesteret længe har gjort, hvad den har kunnet gøre for at blive som Domstol: det levende Livs Afgørelser. Det, jeg synes, der er at overveje, er, om denne Lov er en Spændetrøje, der lægges paa det levende Liv, eller den er en Hjælp for den videre Udvikling af, hvad der allerede er begyndt, af Udviklingen, saaledes som jeg har skildret den. Og i saa Henseende vil jeg sige, at det har været mig en Fornøjelse at gennemgaa dette Lovforslag, ikke blot fordi dets Sprog er saa menneskeligt, fordi det indfører saadanne Ord som „ugrundet Ophold“, „forsvarlig Maade“,

alt det, der tyder paa, at det er en Lov, der skal benyttes i Livet — ikke blot derfor, skønt det ogsaa betyder meget —, men ogsaa, fordi det er et Lovforslag, der saa lidt som muligt benytter det teknisk juridiske Sprog. Dette betyder ikke — tværtimod —, at det ikke skulde være en i højere juridisk Forstand stringent Lov, for det er den. Jeg har enkelte Indvendinger at gøre i saa Henseende, men i alt væsentligt er det endogsaa en i sjælden Grad stringent Lov. Men det betyder, at det er det, som et saadant Lovforslag bør være, nemlig Regulator af det levende Liv, og ikke et Lineal- og Forholdsregulativernes Lovforslag.

Jeg har kun en enkelt Ting at beklage, men den kan Lovforslaget ikke gøre for. Det er delvis Lovgivningsmagtens, delvis Tidsomstændighedernes Fejl, at vi her kommer til at regulere de Handelsrejsendes Forhold til deres Arbejdsgivere og vice versa skandinaviske, medens der ikke samtidig foreligger moderne internationale, ja, end ikke skandinaviske Regler med Hensyn til, hvorledes disse Handelsrejsende kan udøve deres Virksomhed overfor Kunderne, med hvilken Begrænsning og med hvilken Ret de handler her i de forskellige Lande. Dette er der gjort opmærksom paa i Landstinget, og den højtærede Justitsminister svarede med fuld Ret, at Spørgsmaalet ligger udenfor denne Lov. Men jeg synes ikke, jeg kan undlade i disse korte Bemærkninger at gøre opmærksom paa, at det vil føles som en Mangel ved Ordningen af disse Forhold, en Mangel, som altsaa dette Lovforslag ikke er Skyld i.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling

vedtoges uden Afstemning.

Birch: Det fremgaar af de faldne Udtalelser, at der er Ønske om, at det foreliggende Lovforslag gøres til Genstand for yderligere Behandling i Udvalg. Jeg tillader mig derfor at foreslaa, at Lovforslaget henvises til et Udvalg paa 15 Medlemmer.

Uden Forhandling eller Afstemning
vedtoges dette Forslag.